

Opas

Osallistuva budjetointi kunnissa ja maakunnissa

Teksti ja kuvitus

Ritva Pihlaja

Kuntaliiton suunnittelutiimi

Päivi Kurikka

Sini Sallinen

Henrik Rainio

Marja-Liisa Ylitalo

Ulkoasu

Nina Palmu-Pietilä

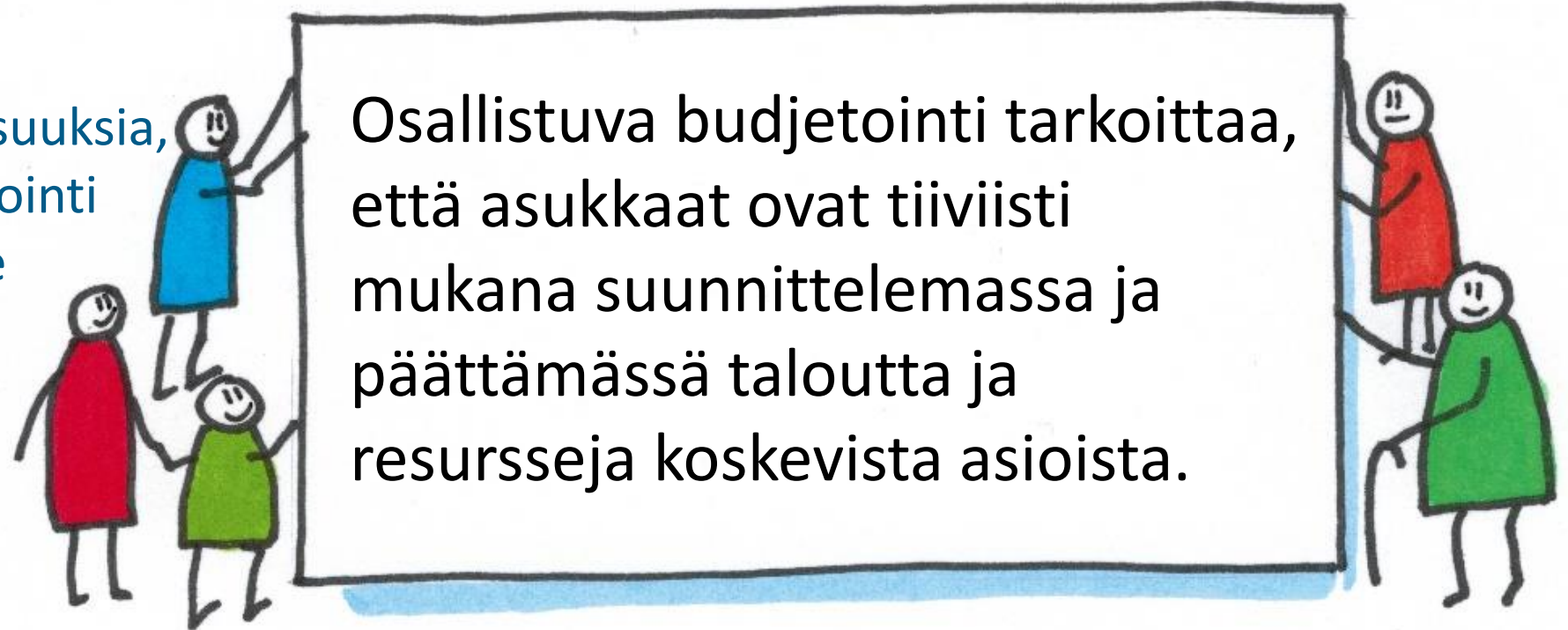
Opas on tuotettu osana Kuntaliiton

Kunnat 2021 -ohjelmaa ja

Asukkaat sote- ja maakuntauudistuksen keskiöön -projektia

Osallistuva budjetointi
tulkitaan oppaassa laajasti.

Kapean määritelmän
asemesta avataan niitä
monipuolisia mahdollisuuksia,
joita osallistuva budjetointi
kunnille ja maakunnille
tarjoaa.

Osallistuva budjetointi tarkoittaa,
että asukkaat ovat tiiviisti
mukana suunnittelemassa ja
päättämässä taloutta ja
resursseja koskevista asioista.

Opas on tarkoitettu ennen kaikkea rivivaltuutetuille.
Siitä toivotaan olevan hyötyä myös viranhaltijoille
sekä osallistuvan budjetoinnin kehittäjille.

Osallistuva budjetointi perustuu kuntalakiin.

Kuntalain uudistettu
22 § astui voimaan
1.6.2017.

Osallistuva budjetointi
mainitaan myös
maakuntalain
luonnoksen 23 §:ssä.

KUNTALAKI 5 LUKU 22 §

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista.

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

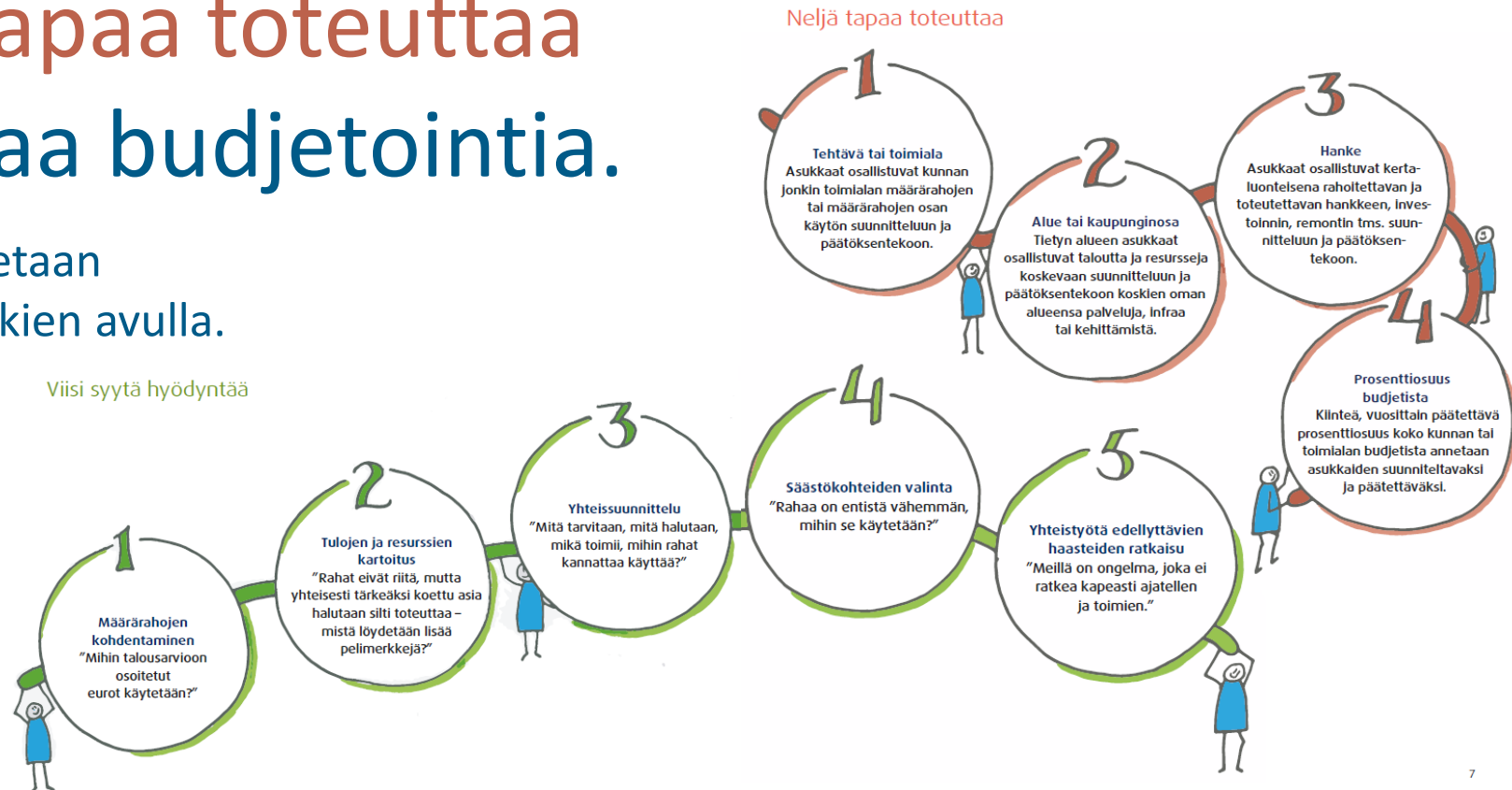
1. järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja;
2. selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
3. valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;
4. järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun;
5. suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;
6. tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

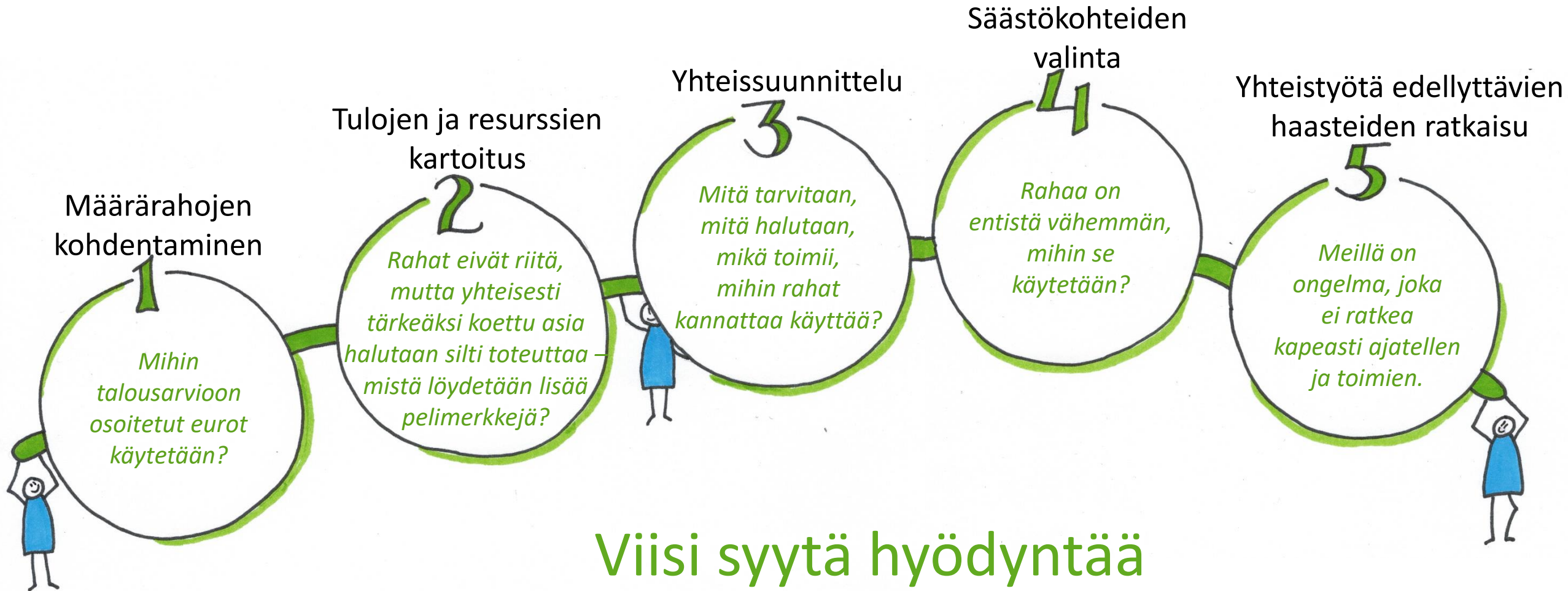
Opas on ensimmäinen suomalainen
selkeäkielinen tiivistelmä siitä, mitä
osallistuva budjetointi käytännössä tarkoittaa.

Oppaassa esitellään

- viisi syytä hyödyntää
- neljä tapaa toteuttaa osallistuvaa budjetointia.

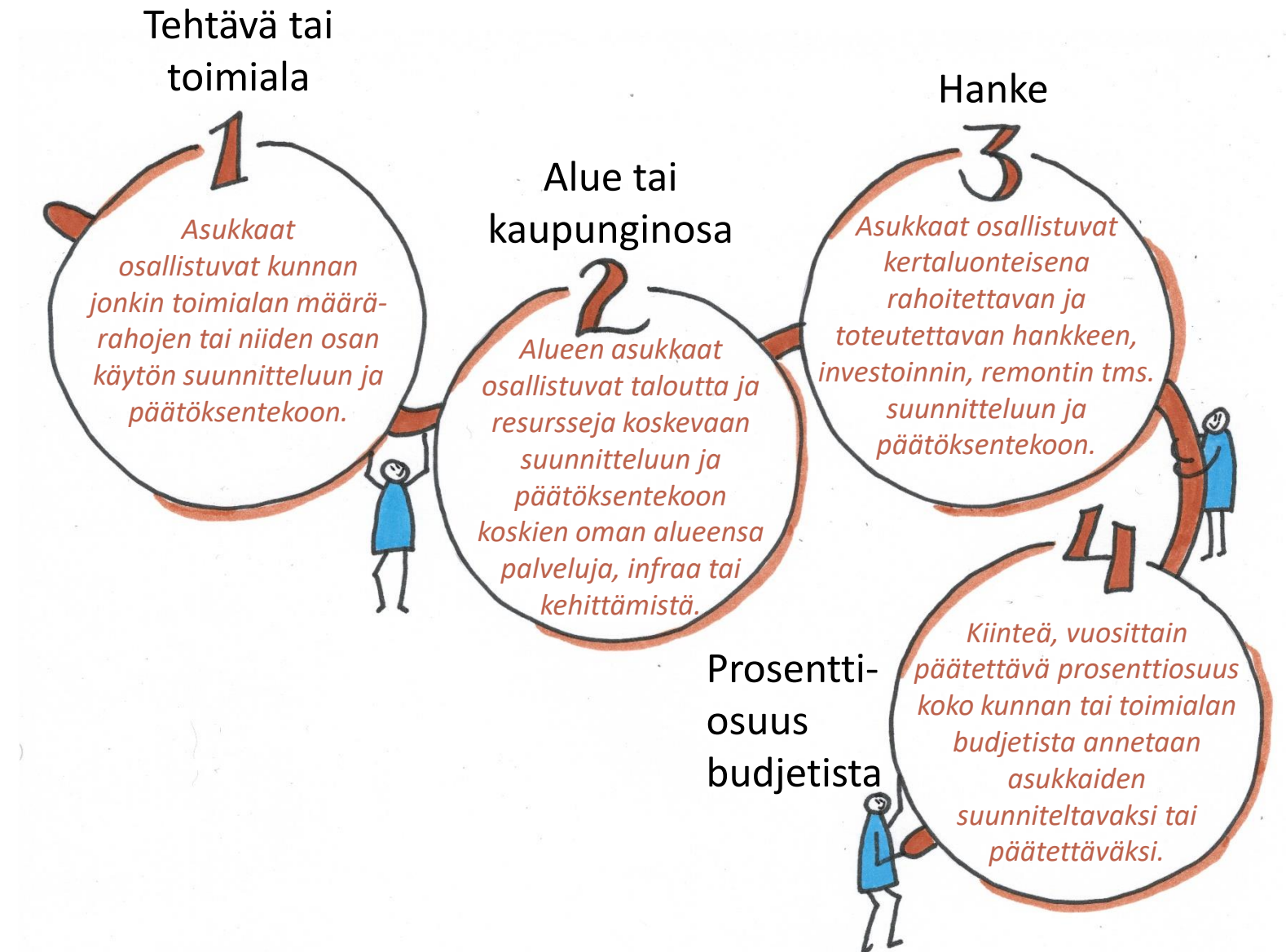
Näitä havainnollistetaan käytännön esimerkkien avulla.

Viisi syytä hyödyntää osallistuvaa budjetointia

Neljä tapaa toteuttaa osallistuvaa budjetointia

Oppaan kuntaesimerkit

Espoo	budjettipeli asukaspuiston suunnittelussa
Helsinki	nuorten RuutiBudjetti, Maunula-talo, tulevaisuuden suunnitelmat
Karvia	kevyen liikenteen väylän rakentaminen
Kuopio	seniorit suunnittelemassa palvelukampusta
Lahti	tilakustannukset
Pieksämäki	säästökohteiden etsiminen
Pudasjärvi	kaikki kaupungin hallintokunnat
Rovaniemi	aluelautakunnat

Osallistuvassa budjetoinnissa yhdistyy kaksi tärkeää asiaa:

1. kunnallinen demokratia ja
2. tehokkuutta tavoitteleva talousohjaus.

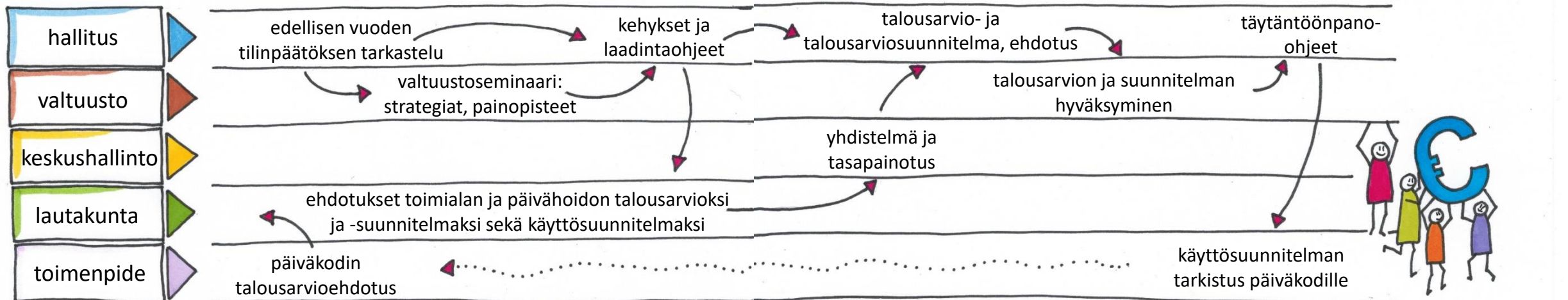
Tavoite on, että osallistuvasta budjetoinnista muodostuisi kunnan talousarvion valmisteluun lomittuva, vuosittain toistuva pysyvä käytäntö.

Osallistuva budjetointi on kunnille uusi harkinnanarvoinen ajattelu- ja toimintatapa tilanteessa, jossa kuntatalous on perusteellisesti uudistumassa.

Vaikka valtuuston tehtävänä onkin päättää kuntatalouden suurista linjoista, osallistuvaa budjetointia voidaan hyödyntää talousarvion valmistelussa ja täytäntöönpanossa.

Ottamalla asukkaat mukaan palvelujen ja investointien suunnitteluun voidaan saavuttaa monia hyötyjä.

kunnan budjettiprosessi:

Miten päästä alkuun?

Oppaan lopussa on muistilista
osallistuvan budjetoinnin toteuttajille

1 Ymmärtäkää,
mitä osallistuva
budjetointi
tarkoittaa

Suunnitelkaa
huolella

2 Kytkekää jo
olemassa
olevaan

3 Tehkää
pelisäännöt
selväksi

4 Tehkää
houkuttelevaksi

5 Olkaa
pitkäjänteisiä

6 Olkaa
ennakko-
luulottomia

7 Tiedottakaa
avoimesti,
ymmärrettävästi
ja jatkuvasti

8 Satsatkaa
toteuttamiseen

Osallistuva budjetointi kunnissa ja maakunnissa

on ladattavissa maksutta

Kuntaliiton verkkokaupassa

http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=3356

Tiedustelut:

Päivi Kurikka

erityisasiantuntija, Kuntaliitto

paivi.kurikka@kuntaliitto.fi

050 301 9068

Ritva Pihlaja

asiantuntija, Bartsys Oy

ritva@pihlaja.fi

0400 895 140